

NÁHRADA ÚJMY ZA NARUŠENÍ DOVOLENÉ

15. 7. 2013 / Dorota Ryčlová / JŠK, advokátní kancelář, s.r.o.

Při pročitání novinových článků informujících o změnách, které přinese nový občanský zákoník, jsem narazila na zajímavý pojem, který autor jednoho z článků použil - „škoda za zážitky“.

Když jsem si chtěla rozšířit své obzory a poučit se, jaký že nový pojem ještě budoucí úprava přináší, byla jsem trochu zklamaná, neboť dotyčný autor „smíchal hrušky s jablky“ a jednak evidentně vymyslel nový termín a jednak pod něj přiřadil zároveň náhradu újmy za narušení dovolené (upraveno v § 2543 odst.1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku) a zároveň náhradu nemajetkové újmy podle § 2971 zákona č. 89/2012 Sb., protože „škodu za zážitky“ popisuje následovně: „Klient cestovní kanceláře, kterému nesplnění služeb uvedených ve smlouvě zkaží radost z dovolené, se bude moci domáhat odškodnění. Peníze za psychický otřes zase budou moci vysoudit například lidé, kterým někdo před očima brutálně utírá psa.“ (1)

Vzhledem k tomu, že se blíží období dovolených, chtěla bych se blíže podívat právě na náhradu újmy za narušení dovolené, nebo též náhrada újmy za ztrátu radosti z dovolené (jak znělo označení toho institutu původně, než bylo v textu občanského zákoníku nahrazeno právě narušením dovolené, které je považováno za méně zavádějící a výstižnější termín). Podle důvodové zprávy byla výslovná úprava tohoto institutu vedena potřebou sladit českou právní úpravu s požadavky čl. 5 směrnice č.90/314/EHS, přičemž se tvůrci inspirovali jak úpravou německou (§ 651f BGB), tak i rakouskou (§ 31e odst. 3 KSchG) či nizozemskou (§ 7:510 NBW). Možnost uplatnit nějaký způsobem ochranu zákazníka v případě nepovedené dovolené však vlastně není v českém právu úplnou novinkou. Platná právní úprava umožňuje použití ustanovení § 11 a následujících zákona 40/1964 Sb., občanského zákoníku. Tato možnost ochrany práv zákazníka však v současné době není příliš používána. Novinkou, kterou přináší nový občanský zákoník, tedy je, že tato situace bude od 1. ledna 2014 upravena výslovně, což by mělo pomoci objasnit postavení jak zákazníka, tak pořadatele. Jedním z argumentů, kterým se odůvodňuje nutnost této výslovné úpravy náhrady za narušení dovolené, je skutečnost, že pro člověka je v dnešní době čas vyhrazený k odpočinku natolik vzácný a cenný, že je potřeba ničím nerušený průběh dovolené nějakým způsobem chránit.

Co tedy můžeme od nové úpravy náhrady újmy za narušení dovolené očekávat? V jakých mantinelech se bude pohybovat? Předně by se tato náhrada újmy měla poskytovat za zmaření či podstatné zkrácení dovolené (jako příklady se obvykle uvádí ubytování v nevyhovujícím hotelu či uvíznutí na letišti po dobu několika dní). Naopak vyloučena je náhrada v případě situací, které během dovolené nastávají buď poměrně běžně (hodinové zpoždění letadla) nebo jde naopak o skutečnosti tak výjimečné, že je pořadatel zájezdu těžko může ovlivnit (vyšší moc). Samotná výše náhrady se pak bude odvíjet od toho, v jak velké míře došlo pořadatelem k porušení smluvních podmínek. Při posuzování této výše náhrady se bude přihlížet i k dalším okolnostem zájezdu, jako například cena, účel či osobní význam pro rekreaanta. V jakém finančním rámci se však budeme pohybovat, to ukáže až judikatura.

1. Zdroj: <http://zpravy.idnes.cz/.../domaci.aspx?...>

Autor: Dorota Ryčlová

Diskuze

[1] KATEŘINA BARDONOVÁ / 15. 7. 2013 / NÁHRADA ÚJMY ZA NARUŠENÍ DOVOLENÉ

K tomuto tématu lze dodat, že již současná úprava v zákoně č. 40/1964 Sb., občanský zákoník (OZ), zakotvuje určitou míru ochrany klienta cestovní kanceláře. Již nyní je tak výslovně v ustanovení § 852i odst. 1 OZ stanoveno, že „cestovní kancelář odpovídá zákazníkovi za porušení závazků vyplývajících z uzavřené cestovní smlouvy bez ohledu na to, zda tyto závazky mají být splněny cestovní kanceláří nebo jinými dodavateli služeb cestovního ruchu poskytovaných v rámci zájezdu.“ Této odpovědnosti se cestovní kancelář může zprostit, prokáže-li, že tuto škodu nezavinila ona ani jiní dodavatelé služeb cestovního ruchu poskytovaných v rámci zájezdu a škoda byla způsobena i) zákazníkem, ii) třetí osobou, která není spojena s poskytováním zájezdu, pokud tuto skutečnost nebylo možné předpokládat nebo byla nevyhnutelná, nebo iii) neodvratitelnou událostí, které nemohlo být zabráněno ani při vynaložení veškerého úsilí, které lze požadovat.

Tento typ náhrady újmy v NOZ tak není úplnou novinkou, byť je tak často v médiích prezentováno.